ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 22ας Σεπτεμβρίου 1988 *

Στην υπόθεση 148/87,

Th. Frydendahl Pedersen A/S, με έδρα το Hvide Sande (Δανία), εκπροσωπούμενη από τον A. Torbøl, δικηγόρο Κοπεγχάγης, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τους Stanbrook and Hoopers, 7, Val-Sainte-Croix,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους J. Sack, νομικό σύμβουλο και την I. Langermann, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλή, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της από 26 Φεβρουαρίου 1987 αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία διαπιστώθηκε ότι δεν δικαιολογείται επιστροφή των εισαγωγικών δασμών,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, R. Joliet και F. A. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 4ης Μαΐου 1988,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου 1988,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 12 Μαΐου 1987, η εταιρία Th. Frydendahl Pedersen A/S, με έδρα το Hvide Sande, Δανία, άσκησε δυνάμει του άρθρου 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ προφυγή με την οποία ζητεί να ακυρωθεί η από 26 Φεβρουαρίου 1987 απόφαση της Επιτροπής, με την οποία διαπιστώθηκε ότι η επιστροφή των εισαγωγικών δασμών που κατέβαλε η προσφεύγουσα, οι οποίοι ανέρχονται σε 1 756 932 DKR και αποτέλεσαν το αντικείμενο της από 28 Οκτωβρίου 1986 αιτήσεως της Δανίας, δεν δικαιολογείται.

2 Η προσφεύγουσα είναι δανική εταιρία της οποίας οι δραστηριότητες συνίστανται στην προμήθεια δικτύων στα αλιευτικά πλοία. Στις 28 Σεπτεμβρίου 1984 ζήτησε από το τελωνείο του Holstebro την επιστροφή των ποσών, επαυξανομένων κατά τους τόκους, που κατέβαλε κατά την περίοδο από 8 Οκτωβρίου 1980 μέχρι 14 Ιουνίου 1984 ως εισαγωγικούς δασμούς επί των δικτύων αλιείας, προβάλλοντας ότι, κατά τα τέσσερα αυτά έτη, το εν λόγω τελωνείο ερμήνευε εσφαλμένα τις ισχύουσες σχετικές κοινοτικές διατάξεις.

3 Στις 11 Ιουνίου 1986 οι δανικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή αίτηση εφαρμογής του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ.έκδ. 11/015, σ. 162). Το άρθρο αυτό ορίζει ότι επιτρέπεται επιστροφή ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή διαγραφή χρέους εισαγωγικών δασμών σε καταστάσεις που ανακύπτουν από ιδιαίτερες συνθήκες για τις οποίες δεν υπήρξε καμία αμέλεια ή δόλος από μέρους του ενδιαφερομένου.

4 Με απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1987, που απηύθυνε στις δανικές αρχές, η Επιτροπή έκρινε ότι η αίτηση της ενδιαφερομένης για επιστροφή των δασμών δεν ήταν δικαιολογημένη.

5 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά, η εξέλιξη της διαδικασίας, οι λόγοι ακυρώσεως και οι ισχυρισμοί των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

6 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα επικαλείται το παράνομο της επίδικης αποφάσεως που προκύπτει, κυρίως, από το παράνομο της νομικής της βάσεως, δηλαδή του κανονισμού 3799/86 της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 1986, που καθορίζει τις διατάξεις εφαρμογής των άρθρων 4α, 6α, 11α και 13 του κανονισμού 1430/79 του Συμβουλίου (ΕΕ L 352, σ. 19), επικουρικώς, στην εσφαλμένη νομική βάση συνισταμένη στον κανονισμό 3069/86 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986, για την τροποποίηση του κανονισμού 1430/79, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ L 286, σ. 1), ο οποίος δεν έχει εφαρμογή στις αιτήσεις επιστροφής των δασμών που υποβλήθηκαν, όπως εν προκειμένω, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1987· επικουρικότερον, λόγω του ότι η επίδικη απόφαση ελήφθη μετά τη λήξη της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών που προβλέπεται με τον κανονισμό 1575/80 της Επιτροπής, της 20ής Ιουνίου 1980, περί καθορισμού των διατάξεων εφαρμογής του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 του Συμβουλίου (JO L 161, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 945/83 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 1983, για δεύτερη τροποποίηση του κανονισμού 1575/80, που προαναφέρθηκε (ΕΕ L 104, σ. 14)· τέλος, ακόμη επικουρικότερον, λόγω του ότι συνέτρεχαν εν προκειμένω οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την έγκριση της επιστροφής των δασμών.

7 Επιβάλλεται πρωτίστως να εξετασθεί ο λόγος που αντλείται από το παράνομο της επίδικης αποφάσεως λόγω υπερβάσεως της οριζόμενης με τον κανονισμό προθεσμίας.

8 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι εν προκειμένω η Επιτροπή υπερέβη την προθεσμία των τεσσάρων μηνών που ορίζει το άρθρο 5, παράγραφος 2, του προαναφερθέντος κανονισμού 1575/80,όπως τροποποιήθηκε με τον προαναφερθέντα κανονισμό 945/83. Οι δανικές αρχές απέστειλαν την αίτηση επιστροφής στην Επιτροπή στις 11 Ιουνίου 1986. Η Επιτροπή, θεωρώντας ότι η εξέταση του φακέλου επέβαλλε τη λήψη πρόσθετων πληροφοριών, κάλεσε τις δανικές αρχές να αποσύρουν την αρχική αίτηση και να την υποβάλουν εκ νέου σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η δανική διοίκηση, προκειμένου να συμμορφωθεί με την πρόσκληση αυτή, απέσυρε την αρχική της αίτηση και υπέβαλε νέα αίτηση στις 28 Οκτωβρίου 1986. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, η απόφαση της Επιτροπής, η οποία ελήφθη στις 26 Φεβρουαρίου 1987 και κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα από το δανό Υπουργό Φορολογίας στις 13 Μαρτίου 1987, επήλθε μετά τη λήξη της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών που ορίζει ο κανονισμός και, ως εκτούτου, είναι παράνομη.

9 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί την πραγματικότητα των περιστατικών όπως τα εξέθεσε η προσφεύγουσα. Προκειμένου να δικαιολογήσει τη θέση της προβάλλει, πάντως, ότι η ακριβής τήρηση της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών που προβλέπεται με την προαναφερθείσα διάταξη καταλήγει σε ελάχιστα ικανοποιητική νομική κατάσταση κατά

το μέτρο που, σε ορισμένες περιπτώσεις, η προθεσμία αυτή αποδεικνύεται ανεπαρκής για την πλήρη εξέταση της υπόθεσης και κατά το μέτρο που το άρθρο 7 του προαναφερθέντος κανονισμού 1575/80 ορίζει ότι αν η Επιτροπή δεν λάβει την απόφασή της εντός της προθεσμίας αυτής, η αρμόδια για τη λήψη αποφάσεως (εθνική) αρχή αποδέχεται την αίτηση του ενδιαφερομένου. Ακριβώς, προκειμένου να διορθωθεί η κατάσταση αυτή, καθιερώθηκε η πρακτική να ζητείται από τις εθνικές αρχές να αποσύρουν την αρχική τους αίτηση και να την υποβάλλουν εκ νέου σε σύντομο χρονικό διάστημα. Μολονότι η μέθοδος αυτή δεν περιλαμβάνεται στο σχετικό κανονισμό, δεν αντιβαίνει ούτε στο γράμμα του ούτε στο πνεύμα του, καθόσον το κράτος μέλος έχει πάντοτε το δικαίωμα να αποσύρει την αίτησή του. Επιπλέον, όταν δεν διαθέτει επαρκείς πληροφορίες η Επιτροπή υποχρεούται να απορρίψει την αίτηση. Στην προκειμένη περίπτωση, η αίτησή της για πρόσθετες πληροφορίες απέβλεπε ακριβώς στο να αποφευχθεί αρνητική απόφαση συνεπαγομένη, ενδεχομένως, άμεση προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου.

10 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, επιβάλλεται προκαταρκτικά να εξετασθεί αν η πρακτική που εφάρμοσε η Επιτροπή στη συγκεκριμένη περίπτωση και η οποία συνίσταται, προκειμένου να της παρασχεθεί η δυνατότητα να συλλέξει πρόσθετες πληροφορίες, στο να « καλεί » το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να αποσύρει την αίτηση που είχε υποβάλει προηγουμένως και εν συνεχεία να την υποβάλει εκ νέου, δεν συνιστά καταστρατήγηση της διαδικασίας.

11 Επ' αυτού, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η ίδια η Επιτροπή αναγνώρισε, με το υπόμνημα αντικρούσεως, ότι προκειμένου να διορθωθεί η « ελάχιστα ικανοποιητική » νομική κατάσταση που υπομνήστηκε προηγουμένως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 25, παράγραφος 2, του κανονισμού 1430/79 του Συμβουλίου, θέσπισε, με τον κανονισμό 3799/86 ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1987, νέα κανονιστική ρύθμιση με την οποία ορίζεται σε έξι μήνες η προθεσμία που είχε προηγουμένως οριστεί σε τέσσερις μήνες. Εξάλλου, η νέα αυτή κανονιστική ρύθμιση προβλέπει πρόσθετη παράταση της προθεσμίας αυτής « όταν η Επιτροπή ζητεί από το κράτος μέλος συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία ».

12 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι στην επίδικη περίπτωση η Επιτροπή, αντί να ζητήσει εγκαίρως τα συμληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία και να λάβει την απόφαση εντός της προθεσμίας που ορίζεται με τον κανονισμό, με τηλετύπημα της 7ης Οκτωβρίου 1986 κάλεσε τη δανική κυβέρνηση να αποσύρει την αίτησή της και να την υποβάλει εκ νέου σε σύντομο χρονικό διάστημα. Επομένως, ο πραγματικός σκοπός που επιδιώκεται με την επικρινόμενη πρακτική πρέπει να θεωρηθεί ως αποβλέπων στο να αποφεύγονται οι συνέπειες που προβλέπονται με το άρθρο 7 του κανονισμού 1575/80 σε περίπτωση που δεν θα ληφθεί απόφαση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται με τον κανονισμό. Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, καταστρατήγησε τη διαδικασία.

13 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές και χωρίς να χρειάζεται να εξετασθούν οι άλλοι λόγοι που προβάλλει η προσφεύγουσα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επίδικη απόφαση της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 1987, η οποία δεν ελήφθη εντός της προβλεπόμενης με τον κανονισμό προθεσμίας των τεσσάρων μηνών υπολογιζόμενης από τις 11 Ιουνίου 1986 — ημέρα κατά την οποία η δανική διοίκηση υπέβαλε την αίτηση — πρέπει να ακυρωθεί καθόσον συνιστά την κατάληξη μιας καθ' όλα πλημμελούς διαδικασίας. Από αυτό έπεται ότι η προσφεύγουσα δικαιούται επιστροφής των εισαγωγικών δασμών, αντικείμενο της εν λόγω αιτήσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

14 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής της 26ης Φεβρουαρίου 1987 (REM: 29/86).

2) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Bosco Joliet Schockweiler

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Σεπτεμβρίου 1988.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος

G. Bosco